

ČLANEK 5/2022

S KATERIMI IZZIVI IN TEŽAVAMI SE TRENUTNO SREČUJEJO POMURSKA PODJETJA?

V tokratnem članku SPOT št. 5/2022 si bomo v luči geopolitičnih razmer, pogledali izzive in težave s katerimi se trenutno srečujejo pomurska podjetja.

Posledice epidemije covid-19, spremenjene navade kupcev in vojna v Ukrajini, so podjetja postavila pred nekatere izzive, ki so se še pred dvema letoma zdeli nepredstavljeni. Zato moramo vsi skupaj biti pripravljeni na vse možne scenarije, ki se lahko kot posledica navedenega odvijajo v prihodnjih mesecih.

V začetku letošnjega leta je kazalo, da se bodo stvari verjetno počasi normalizirale, se je pa zaradi dogajanja v Ukrajini vse skupaj še dodatno zapletlo.

Gospodarsko gledano bi lahko izzive in težave pomurskih podjetij razdelili v tri glavne skupine - področja:

1. Dostopnost do energentov in enormno povečanje stroškov energije ter s tem povezana negotovost zaradi vojne v Ukrajini.
2. Prekinjene/onemogočene dobavne verige ter podaljšani roki dobav oz. nedosegljivost zaradi globalnega stanja na trgu surovin/polizdelkov (dobavne kvote).
3. Pomankanje ustreznih kadrov/ne samo tehničnih – zgodovinsko nizka raven brezposelnosti.

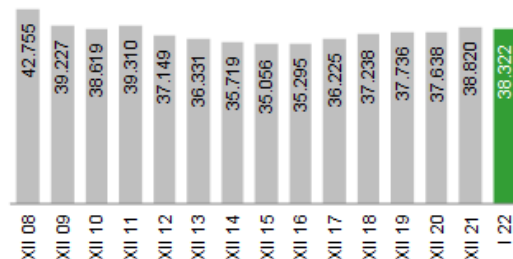
Posamezna podjetja so se v zadnjih dveh letih zagotovo soočala tudi z drugimi izzivi, npr. nemoteno zagotavljanje poslovnih procesov, prisotnost zaposlenih na delovnih mestih zaradi epidemije, pa tudi z ukrepi za preprečevanje Covid-19, koriščenjem pomoči iz protikoronskih #PKP paketov ipd.

Pomurska podjetja trenutno izpostavljajo naslednje glavne izzive in težave, ki jih pestijo kljub zadostnemu povpraševanju:

- Cene vhodnih surovin (hrane, železa, aluminija, polizdelkov...), so se v zadnjem obdobju podvojile ali celo potrojile. Podjetja zaznavajo težave tudi z dobavami, katere zamujajo in so neredne
- Podjetja zaradi tega povečujejo svoje zaloge, kar se odraža v višjih stroških zalog, manjšanju likvidnosti in prelivanju teh stroškov v končne cene izdelkov
- Višje cene energentov podjetja ne morejo v celoti preleviti v cene izdelkov. Ta povečanja v nekaterih branžah znašajo tudi do 400%
- Pomoč države gospodarstvu za blažitev dviga cen energentov, je prenizka in presplošna. Pomoč ni prišla do najbolj prizadetih panog v obsegu, kot bi bilo potrebno.
- Pojavlja se negotovost v podjetjih in gospodarstvu, kakšne bodo težave na dolgi rok, predvsem glede stanja zaradi vojne v Ukrajini in vpliva na cene energentov.
- Podjetjem primanjkuje dobrega in strokovnega kadra; tega na trgu ni – tudi zaradi nizke brezposelnosti. Težave že vplivajo na poslovanje podjetij.

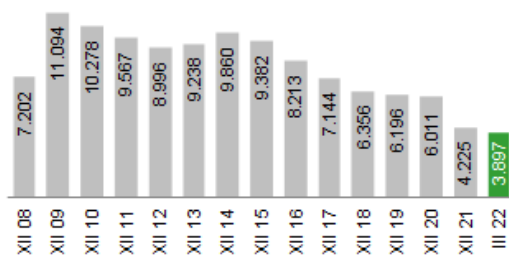
▲ Delovno aktivno prebivalstvo

V januarju 2022 je bilo na območju Območne službe Murska Sobota (Upravne enote: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer, Murska Sobota) **38.322 delovno aktivnih prebivalcev** (po lokaciji delovnega mesta), kar je za 1.082 oseb oz. 2,9 % več kot januarja 2021 (v Sloveniji za 3,1 % več). (Vir: SURS)

Stopnja registrirane brezposelnosti je januarja 2022 znašala 9,9 % (v Sloveniji 6,9 %). V primerjavi z januarjem 2021 se je stopnja registrirane brezposelnosti na tem območju znižala za 3,9 odstotne točke (v Sloveniji znižala za 2,5 odstotne točke).

Registrirana brezposelnost

Konec marca 2022 je bilo registriranih 3.867 brezposelnih oseb, kar je za 1.703 osebe oz. 30,4 % manj kot marca 2021 (v Sloveniji za 26,7 % manj). V primerjavi s predhodnim mesecem se je registrirana brezposelnost znižala za 444 oseb oz. 10,2 % (v Sloveniji znižala za 6,6 %). Ob koncu marca 2022 je bil **povprečni čas brezposelnosti oseb 37,5 meseca** (v Sloveniji 31,1 meseca).

Vir: ZRSZ - stanje na trgu dela, april 2022

Kaj se bo dogajalo v prihodnjem obdobju, je odvisno od razvoja dogodkov v Ukrajini in sprejetih sankcij proti Rusiji.

V kolikor se bodo trenutne omejitve še nadaljevale ali celo poglobile, je pričakovati še nadaljnjo rast cen surovin, omejitve dobav in v skrajni posledici tudi omejevanje obsega proizvodnje v podjetjih.

Planiranje in potrjevanje naročil podjetja zato že prilagajajo časovnemu horizontu, za katerega lahko ocenijo razpoložljivost surovin. Ob tem iščejo tudi alternativne dobavitelje in oblikujejo višje varnostne zaloge. Zaradi občutljive situacije je potrebno tekoče spremljanje situacije na trgu in ažurno odzivanje na različnih ravneh.

Kljub kompleksnemu stanju, pa je v pomurskih podjetjih zaznati tudi pospešena investicijska vlaganja. Kar nekaj investicij podjetij v Pomurju je v fazi načrtovanja in izvedbe.

Upamo lahko le, da globalne razmere ne bodo vplivale na investicijska vlaganja na način, da bi jih podjetja prolongirala v prihodnost ali celo ustavila. V nekaterih podjetjih, so odločitve v tej smeri zaradi negotovih razmer, na žalost že sprejete.

W: <https://www.spotpomurje.si>

<https://www.facebook.com/SPOTPomurje/>

Vir:

- Podatki Pomurske gospodarske zbornice in SPOT svetovanje Pomurje
- Glas gospodarstva, članek: Posledice bodo dolgoročne, april 2022
- Zavod RS za zaposlovanje, OE Murska Sobota: Stanje na trgu dela, april 2022

Pripravil:

Roman Wolf, svetovalec

SPOT svetovanje Pomurje (Pomurska gospodarska zbornica)

Datum članka: 10.5.2022

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija